

25. april 2014.
Ivan Radak, +381-63 361-250
E-mail: ivan_radak@naled-serbia.org

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

GRAĐANI SRBIJE PODRŽAVAJU SUZBIJANJE SIVE EKONOMIJE

BEOGRAD – Više od polovine građana Srbije (57 odsto) ne opravdava postojanje sive ekonomije i gotovo su jednoglasni u oceni da nelegalno poslovanje ugrožava prava radnika, smanjuje prihode države i preduzeća i ugrožava zdravlje i bezbednost potrošača. Takođe, 86 odsto stanovnika podržava suzbijanje nezakonitog rada, pokazalo je prvo istraživanje stavova građana o sivoj ekonomiji koje su sprovedeli Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED) i Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i predstavili danas u Beogradu.

Anketa koju je za potrebe NALED-a i USAID-a realizovala agencija Ipsos Stratedžik Marketing na uzorku od 1.000 ispitanika, pokazala je da građani sivu ekonomiju pre svega vide kao rad na crno (34 odsto), zatim kao nelegalnu prodaju robe (19 odsto), nezakonito poslovanje (15 odsto) ili kao neplaćanje državi poreza i obaveza (13 odsto). Svaki šesti ne zna da kaže šta je to siva ekonomija.

Tri četvrtine anketiranih smatraju da država ne kažnjava adekvatno preduzeća i pojedince koji posluju u sivoj zoni. Problematično je to što većina ispitanika ne bi prijavila nelegalno poslovanje. Čak 69 odsto anketiranih ne bi prijavilo poslodavca koji njih ili njihovog kolegu angažuje na crno, pre svega iz straha od gubitka posla (12 odsto dobija platu na ruke bez uplate poreza i doprinosa), a 84 odsto ne bi prijavilo prodavnicu ili kafić koji ne izdaje fiskalni račun.

Dve petine (42 odsto) građana smatra da država ne raspolaže pravilno poreskim prihodima koje prikupi od građana i privrede, dok dodatna trećina (35 odsto) izjavljuje da ne zna, jer se to ne radi na transparentan način. Odatle se vidi jasno nepoverenje prema načinu na koji država upravlja budžetskim novcem. Ipak, skoro tri petine (59 odsto) smatra da je država odlučna u borbi protiv sive ekonomije i najviše poverenja imaju u Vladu i policiju, a najmanje u inspekcije i sudove.

Građani na pijačnim tezgama, preko oglasa, u neprijavljenim radnjama, na ulici ili od prijatelja i poznanika najčešće kupuju tekstil, odeću i obuću. Sledi kozmetika i higijenski proizvodi, delovi za uređaje, upakovana hrana, zanatski proizvodi, rezani duvan i cigarete, mali aparati i pića. Najčešći razlog koji navode za kupovinu van legalnih tokova jesu niže cene.

Istraživanje o stavovima građana prema sivoj ekonomiji sprovedeno je u okviru Projekta jačanja konkurentnosti Srbije koji su NALED i USAID pokrenuli u decembru 2013. Tokom ovog dvogodišnjeg projekta biće analiziran rad najvažnijih inspeksijskih organa i kreirane preporuke za Vladu Srbije na koji način da efikasno smanji obim sive ekonomije, a namera je i da građani što bolje sagledaju sve opasnosti i posledice koje nosi rast poslovanja u sivoj zoni.

###

Ivan Radak, savetnik za medije, e-mail: ivan_radak@naled-serbia.org, mob: 063361250